

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzàèn kì kíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzè á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzè kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzè wo lìi nyàm se kwa' wo wù bivirin vifíí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kér fó a yu vijur ve kisurŋnìn keé ngèŋgèr wùn à Bíímée, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kì sìin kì kíyín jì dzè á shíí wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzàèn é shíí jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wìy e rər sí bí' fo bó á yò' dzəè kər dzəè yimò' fòo sə vitú vév fó sa' vitaavíí wùn á nə'sí,

Mo kí dzàèn é shíí fòo yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayi fèrìn ne nsər fòo səə bíímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fòo dìn viwìr wùn à viku'úy vé wìr, à viréŋrénj vé lùmèn w'n wíy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'em ye juŋe dzè é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàèn ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzə é shíí fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzàèn ben,

Dzə'em Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiìn yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vifii, a wiy a mùm e mvèm yé'ey wùn à duŋrìi fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvèm wónj wùn ákitu ke nsay fó yìi, aá kíyí e kfèn a lèm kijuujuŋ e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wìr dzəm réŋrénj fó ghvəm wùn à fó ghày, á yo' dzəə wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vifii, a wù kər fó a yìi e wùmò' woo wír moo fə'r və.

2

Wìr dèm kər ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm ráŋ, nshòm, kìn lumèn kìn Wíyí, kìn lám, bíímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'em si, kén, kidzəəy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kər vitaaví fó a dzə e tin, fòo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kɪŋən.

4

Wír yò' kér fó a lìm vikwàn, kìn a lìm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wír msòŋ, kìn dzè é dzəə rən é yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvrì e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzè á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzè réŋrén é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réŋrén là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzəm réŋrén là nya' e ghan se kinyà' kì nəən ne e nèn bvə' sá' wír msòŋ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wòŋ nəé e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wòŋe foon kìn ye yì dzəən é ŋwə' nsər woó wòŋ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'si kìn e jùm fo wòŋ, a bó nsər yeé wòŋ yo' biimé.

10

Wír dzəm kér ghay réŋrén fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ŋgèŋgèr ye yì tìy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réŋrén mo yì dzəən là kilo' fóo dìn vitaávi ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzè á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ŋgèŋgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réŋrén mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bí' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəəsín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzè á koò wír ji bí' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzè kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wòŋ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy kì kooyin, a bó yò' dzè á fò ŋge' là' ye yì shaa kinyo ke ŋwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fóo nəè e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzè mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kér ghay fó a ghan a shíy ááwuneé mvəm wòŋ mo wù koŋé.

2. wír dzəm kér ghay fóo fəə fo wòŋ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaávi fóo kfən e bəm e wun wòŋ.

14

1. Wìr dzèm kër ghay wo dzə wù wàa tà' e kfèn a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzə é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin ki yò'dzə kí wàa dzə fo wír vee mo a nyénj fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashií wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kër ghay e wun wònj fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfé (wonj vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, wonj wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfáé. Áwune kër vitaáví rénrj é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzə cá' a dzə cá' a dzə fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.
3. Kfáə dzə fómo Nyù, a kfèn dzə kintatì ke ngwàrìn wònj, a kitúm wùn à wonje kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaáví fó a ker vífá vé fo wun kitu rénrjé mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun kej.

18

Wìr dzèm kër ghay fó a ker kwa'tì rá, vífií vé wùn à biímé rəé. Ghay rəne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùnrì, e yìi, e ghwəm wùn à fóo lè m nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì rá; ghay rəne fó vitaáví fo wìr wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là bíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaánj.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koj rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wònj, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirə' kfá.
2. Wìr dzèm kër ghay rénrjé fóo li kinyo kfá e dù sho e virə' vé lìm vee wun wònj aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wònje wiy a dzə, a dzə mo wíri kojè. Koj rəne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wìr dzèm wo wù kuyin ne wùn à virénrjé ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzəə yee réj yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wìr dzèm, moo wír woó wòn kér ghay ló a dzə e kiñen, e klèn a yen ji woñe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiñ wun réñréñ mo káv kìn kéñe dzəə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keñ, dzə'əm wùn á líí woñ wov ve dzəən ku fó wun viwír wùn, wùn à ghwéme.

23

1. Wìr dzèm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfəə lim ye wù koñe, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiñen fó kibun ke lim.

2. Wìr dzèm wo wù lim lim réñréñ kér fó a ker vila'ày réñréñ là nya'.

3. Wìr dzèm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee réñ ve ví gheenén wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwír ve wír msòn, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wìr dzèm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiñ lim rá vee wun kòn.

24

Wìr dzèm kér ghay fóo meèmé fo shuu lim a yìí kifá ke wù koñe, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meemè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìí é wùn wun wáa dzə e távin wùn à kfəə rəə, moo fó viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív sí, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzám, sé viñkfə, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaávi vé.

2. Yìy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsé yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tatí vijn kìn é visàkii kér ghay réñréñ fó a dzə à kiñen é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kér ghay fóo ye'éy ñwà'. Yé'y rəne kér fó a dzə kisán, a kí fèmm ghà'é le, e ñkè'se á dzəə yìy yé'y sho yíyin. Ñkè' yé'y ye yiyìn rən kér fó a dzə kù fo wír dzəm. Yé'y fèr wùn à yé lime kér fó a dzə tèéter fo wír dzəm. Yé'y se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wír dzəm reñréñ mo vífíí vé ví dzəən.

2. Shíí ñwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìí é wir kiíy wùn à fóo tavír ghwém yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wír msòn ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viñkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wír msòn kìn vitatì ve dzəə bìimé Nyù, e kdèn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaáñ.

3. Atàr wùn aàiyíy kér ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzèm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lii woo wun wòn, e kfən a yu vijun ve fèr, a ker kilíy fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzèm kér ghay fó dzə e kiñen fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzèm kér ghay fó a ker nyaáñ e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vé ví mo sá' rəne suuyin.

29

1. Wìr dzè̀m kër fó a lìm, a dzè̀ e wun kiliŋ bì'fo dzè̀n fó cá'cá' fo dzè̀ wù kù'yír kitú kfé là kinjivìr.
2. Mo wìr dzè̀m dìn ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kííy wùn à ghwéme fo ghày wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à f́óo runér réŋréŋ mo lìi wo juŋ, nyaáŋ woó wòŋ wùn à dzè'è̀m ye juŋe e wòŋ wo wìr dzè̀m kër ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzè̀ a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè̀ shó e sa' fèn ke dzè̀ kitúm, kintatì kìn wír wù bìnər ji kí fó wun vitaáví ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saŋen é sa'fèn.
